

આજકાલ આપણને આવી ઘટનાઓ સમાચારોમાં વાંચવા કે સાંભળવા મળતી હોય છે કે, કોઈ વ્યક્તિ જીવનમાં પર્કઆઉટ કરતી વેળા અચાનક ઢળી પડી. સ્ટેજ પર પરફોર્મન્સ આપી રહેલી વ્યક્તિ અચાનક ઢળી પડી અને તેનું નિધન થયું. કાર્ડિયાક અરેસ્ટને કારણે મૃત્યુ નિપજવાના કિસ્સા વધવા લાગ્યા છે. તમે જાણતા જ હશો ને મશહૂર પ્લેબેક સિંગર K.K અને કોમેડિયન રાજુ શ્રીવાસ્તવનું નિધન હાર્ટએટેકને કારણે થયું હતું. સુરતના ડૉ.મુકેશ વાઘેલા અને ડૉ. ફિરોઝ ખાનનું પણ અચાનક હૃદય બંધ પડવાને કારણે અવસાન થયું હતું. જો ટોળાની વચ્ચે કોઈ વ્યક્તિ સાથે આવું થાય તો ટોળામાંથી કોઈએ CPRની તાલીમ મેળવી હોય તો તે વ્યક્તિની લાઈફ સેવ કરવામાં મદદરૂપ થઈ શકે પછી ભલે તે ડોક્ટર ના હોય. અત્યારે નવરાત્રીનો માહોલ સરસ જાગ્યો છે. ગાઈડ્સ પર અનેક લોકો ગરબા રમવાનો આનંદ લઈ રહ્યા છે. ત્યારે સુરતના એક એનેસ્થેસિયોલોજિસ્ટ ડૉ.પરેશ કોઠારી એક ઉમદા અભિયાન ચલાવી રહ્યા છે. તેઓ ગરબાના વેબ્યુ પર જઈને ખેલૈયાઓને CPRની તાલીમ કેમોસ્ટ્રેશનનું આયોજન કરવાના છે. તેઓ આજે 16 ઓક્ટોબરે આ અભિયાન ચલાવવાનું પ્લાનિંગ કરી રહ્યા છે. સાથે તેઓ પંચરક્ષક દવાનું પેકેટ પણ વિતરણ કરવાના છે તો આ પંચરક્ષક દવાઓમાં કઈ કઈ દવા છે અને તેઓ આવું અભિયાન કેમ ચલાવવાના છે તેના વિશે તેમના શબ્દોમાં જાણીએ...

ગરબાના તાલ સાથે જીવન બચાવવાની તાલીમ

કેમ 16 ઓક્ટોબરે ચાલશે અભિયાન?

ઉમદા અભિયાન ડૉ. પરેશ કોઠારી તેમના સાથી ડોક્ટર્સ સાથે આજે 16 ઓક્ટોબરે ચલાવવાના છે. 16 ઓક્ટોબરનો દિવસ એટલા માટે કે આ દિવસ આખા વિશ્વમાં એનેસ્થેસિયા ડે તરીકે ઉજવાય છે અને ડૉ. પરેશ કોઠારી એનેસ્થેસિયોલોજિસ્ટ છે. 1846માં 16 ઓક્ટોબરે એનેસ્થેસિયાનું પહેલું સત્તાવાર ડેમોન્સ્ટ્રેશન થયું હતું. ગરબાના ડેમોમાં જેઓ ઈન્ટરેસ્ટેડ હશે તેમને પંચરક્ષક ગોળીનું પેકેટ અપાશે. તેમાં એસીડીટીની, કોલેસ્ટ્રોલની મેઈન ગોળી અને લાહી પાતળું કરવાની ગોળી હોય છે. કોઈ વ્યક્તિ અચાનક કાર્ડિયાક અરેસ્ટની સ્થિતિમાં આવે તો તેમને આ દવા આપીને પણ હોસ્પિટલની મેડિકલ હેલ્પ પહેલા લાઈફ સેવ કરવામાં ઉપયોગી બને. તેમણે એક ગરબા ક્લાસમાં 200 પરિવારોને આ દવાના પેકેટનું વિતરણ કર્યું હતું.

કેમ આવું અભિયાન ચલાવી રહ્યા છે

ડૉ.પરેશ કોઠારીએ જણાવ્યું કે, બે-અઢી વર્ષ પહેલા એક ડિવિડના થઈ હતી. મારું ઘર આઠમા માળે છે અને નીચે બેન્કવે હોલમાં કોઈના લગનનું કંક્શન ચાલી રહ્યું હતું. તેમાંની એક વ્યક્તિએ મને કોન કરી બેન્કવે હોલમાં બોલાવ્યો હતો. ત્યાં એક કાકાને કાર્ડિયાક અરેસ્ટ થયું હતું. મેં તત્કાળ CPRની પ્રક્રિયા કરી તેમનું હૃદય રિસ્ટાર્ટ કરી હોસ્પિટલ પહોંચાડ્યા હતા. બીજા દિવસે તે કાકા નોર્મલ સ્થિતિમાં આવ્યા હતાં, ત્યારે મને થયું કંક્શનમાં હાજર વ્યક્તિમાંથી કોઈએ CPRની તાલીમ મેળવી હોત તો તેઓ પણ આવી સ્થિતિમાં પેશન્ટને સર્વાઈવ કરવામાં મદદગાર થયા હોત અને પછી મેં આવી તાલીમ આપવાનું બીડું ઝડપ્યું હતું.

આજે ગરબાના વેબ્યુ પર CPR તાલીમ આપશે

ડૉ.પરેશ કોઠારી અને તેમના સાથી ડોક્ટર્સ દ્વારા આજે ગરબાના ડેમોમાં ખેલૈયાઓ સમક્ષ CPR (કાર્ડિયો પ્લમનરી રિસસિટેશન) અને COLSની તાલીમનું ડેમોન્સ્ટ્રેશન કરવામાં આવશે. સર્વારે એક સ્કૂલમાં ટીચર્સ અને સ્ટુડન્ટ્સને આવી તાલીમનું આયોજન કરશે. દરેક વ્યક્તિ ડોક્ટરના હોય પણ તેમણે આવી તાલીમ મેળવી હોય તો અચાનક કોઈનું હૃદય બંધ પડી ગયું હોય કે કાર્ડિયાક અરેસ્ટ આવ્યો હોય તો ચેસ્ટ કોમ્પ્રેશન આપીને હાર્ટને રિસ્ટાર્ટ કરી શકે. ઓક્સિજનયુક્ત બ્લડ કિડની, બ્રેઈન, લીવર સુધી પહોંચતુ થાય તો એના સર્વાઈવલ ચાન્સ વધી જાય. તેમણે ડૉ. કૃતિ પટેલ, ડૉ. શિવાંગી અગ્રવાલ અને ડૉ. ચેતા પટેલ સાથે આ ટેક્નિકનું નિદર્શન કરી ગયા અઠવાડિયે શહેરના એક ગરબા ક્લાસમાં 350 ખેલૈયાઓને માહિતી આપી.

‘સુરત’ - રંગરંગીલું, મનમોહનું, સદા ધબકતું આપણું આ શહેર; સૌને અપનાવતું, સૌને આવકારતું અને સૌને સુરતી બનાવી દેતા આ શહેરને કોઈ વળી રાજ્યનું આર્થિક પાટનગર કહે, તો કોઈ એને તેની ખાણી-પીણી માટે જાણે, કોઈ તેને દેશના સૌથી સ્વચ્છ શહેર તરીકે ઓળખે, તો કોઈ તેની પચરંગી પ્રજાને કારણે મિનિ - ભારત તરીકે સંબોધે. આપણા આ માનીતા શહેરના અનેક, વિવિધ રૂપો આપણે જોઈએ છીએ, જાણીએ છીએ; તેની જીવનશૈલી જીવીએ છીએ, માણીએ છીએ. તો અહીં ‘સિટીપલ્સ’માં શરૂ થતાં આ વિભાગમાં આપણાં જાણીતા આ જ સુરત શહેરને એક અલગ દ્રષ્ટીએ બતાવવા પ્રયાસ કરીશું. સુરતના સિદ્ધહસ્ત કલાકાર અને કાર્ટુનિસ્ટ ગજેન્દ્ર મજુઠિયા તેમની વિશિષ્ટ શૈલીમાં સુરતના તથા તેની રોજિંદી જીવનશૈલીના આગવા પાસાંને તેમની ખટમિઠી સાથે થોડી તિક્ષ્ણ નજરે પ્રસ્તુત કરશે. ચિત્રમાં ક્યારેક થોડું રમુજ જણાશે, તો ક્યારેક થોડું બ્યંગ જણાશે. હા, પણ સુરતીપણું હંમેશાં છલકાશે!..

નવરાત્રિમાં રમીએ અમે ગરબા થોડા, પણ સેલ્ફી લઈ રીલ બનાવીશું ઝાઝા..

નોરતાના માહોલમાં હવે રંગ કંઈક જુદો જ છવાયો છે, ચલિયા-ચોળી સાથે આજના જેન-ઝીનો અંદાજ અનોખો દેખાયો છે.... ગરબાના મેદાનના દરવાજે એન્ટ્રી વખતે જ પોઝ અપાય છે, બેસ્ટ સેલ્ફી વગર તો અહીં રાત ક્યાં પૂરી થાય છે? સુંદર ડેકોરેશન જોઈને કેમેરો ફટાફટ ઓન થઈ જાય છે, બેકગ્રાઉન્ડ પરફેક્ટ હોય તો ફોટો અસલ જમી જાય છે! સ્ટેપ ભલે ઓછા થાય, પણ એન્ગલ પરફેક્ટ સેટ થાય છે, આજના યુવાનો ગરબા કરતાં કેમેરા સાથે ફિટ થાય છે. મેદાનની ભીડમાં પણ સેલ્ફી ઝોન શોધી લેવાય છે, દરેક ક્ષણને યાદગાર બનાવવી એ જ પહેલી પ્રાયોરિટી ગણાય છે. ભકિત ભલે ઓછી હોય, પણ ટ્રેન્ડ પૂરો પળાય છે, નવરાત્રિની આ રંગત પછી સોશિયલ મીડિયા પર મૂકાય છે.!

શોખ અને અનુભવોને કેનવાસ પર ઉતારી અનોખા પેઇન્ટિંગ્સનું સર્જન

હાલમાં જ આપણા શહેરની એક આર્ટ ગેલેરીમાં 100થી વધુ પેઇન્ટિંગ્સનું એક્ઝીબિશન આયોજિત થયું હતું. તેમાં અત્યારની યંગ જનરેશનના અને યુવા અવસ્થામાં ડગ માંડી રહેલાં કેટલાંક ચિત્રકારોનું આર્ટવર્ક ધ્યાન ખેંચનારું હતું. અત્યારના યુવાઓ પોતે જેવી લાઈફ જીવે છે, જે શોખ કેળવે છે, તેઓનું જે થીંકીંગ છે તેને જ વાસ્તવિક રીતે પ્રેઝન્ટ કરવામાં બિલિવ કરે છે. આ ચિત્રકારોએ પણ તેમની લાઈફ, તેમના શોખ, તેમની યાદોને કેનવાસ પર ઉતારી કાયમી બની ગયેલી પ્રજ્ઞાલીથી હટકે કહી શકાય તેવું આર્ટ સુરતીઓ સમક્ષ રજૂ કર્યું. તેમના પેઇન્ટિંગ્સની રંગશૈલી પણ ધ્યાનકર્ષક છે. ચાલો જાણીએ કઈ રીતે આ આર્ટિસ્ટ્સે પોતાના શોખ, પોતાના વિચારોને કેનવાસ પર જીવંત કર્યા તે જાણીએ...

પોતાના સપના, યાદો, શોખને કેનવાસ પર ઉતાર્યા

માણસ યાદર ઓઢીને સૂઈ જાય અને તેને સપના દેખાવા લાગે. બસ આ સપનાઓને ઓઢેલા સપના નામ આપી આરવ શાહ નામના કિશોરે કેનવાસ પર એવું પેઇન્ટિંગ બનાવ્યું જેમાં તે પોતે યાદર ઓઢીને સૂતો છે અને તેને આવી રહેલા સપના યાદર પર દોર્યા છે. સુરતની ચાવીંએ ઘણા પુસ્તકો વાંચવાનો રેકોર્ડ બનાવ્યો છે તો તેણે હું અને મારા પુસ્તકો આર્ટવર્ક કર્યું છે. ચિંતલબેન પવલી વારાણસી કરવા ગયા હતા. ત્યાં તેઓ કઈ કઈ જગ્યાઓ પર કર્યા અને શું શું એક્ઝિવિટીઝ કરી જેમકે કોઈ જગ્યા પર તેમણે ચાની ચુસ્કી લીધી, આ બંધી વારાણસીની યાદોને તેમણે કેનવાસ પર દરવાજો ડ્રો કરી તેમાં અલગ અલગ બ્લોક પાડી પોતાની મેમરીઝ ચિત્ર સ્વરૂપે તાજા કરી છે.

ચારણ કન્યાનું ચિત્ર દોરવા પોતે બની ચારણ કન્યા

14 વર્ષની ચારણ કન્યા આ કવિતા વિશે તમે બધા વાંકેક હશો જ. તે લાડકી લઈને સિંહની પાછળ દોડી ગઈ હતી અને સિંહને ભગાડ્યો હતો. 14 વર્ષની રૂત્વા પટેલને ચારણ કન્યાનું પેઇન્ટિંગ બનાવવું હતું પણ તે આઈમાં જીવંતતા બતાવવા ઋત્વાએ જાતે ચારણ કન્યા જેવો વંશ ધારણ કર્યો હતો અને પોતાનો ફોટો ક્લિક કરી ચારણ કન્યાનું પેઇન્ટિંગ બનાવ્યું. આર્ટિસ્ટ જિયા માંગુકિયાને ગૂંથણ કરવું ગમે તેણે ઊનથી કરેલી ડિઝાઇનને કેનવાસ પર સ્ટીક કરીને પોતે કોણે આર્ટવર્ક કરી રહી છે તેવું પોતાનું ચિત્ર દોર્યું છે. કેનવાસ પર પોતાના આ શોખને બતાવવા રિયલમાં ઊનના દોરાથી બનાવેલા ફૂલ કેનવાસ પર સ્ટીક કર્યા છે. આર્ટિસ્ટ આર્વી ગોયાણીને સુરતની ઓળખ નર્મદથી છે તે સરસ રીતના આર્ટવર્કના માધ્યમથી બતાવવા પોતે કવિ નર્મદનો અહેસાસ કરવા બે થી ત્રણ વખત તે પોતે કવિ નર્મદના ઘરે જઈ આવી હતી અને ત્યાં કવિ નર્મદનો અહેસાસ મેળવી કેનવાસ પર કવિ નર્મદ અને તેમના ઘર સરસ્વતી મંદિરનું ચિત્ર દોર્યું છે.

એક પેઇન્ટિંગ બનાવવા બે થી ત્રણ મહિના લાગ્યા

આ ચિત્રકારોને અલગ વિચારસરણીના પેઇન્ટિંગ્સ ડ્રો કરવા માટે માર્ગદર્શન આપનાર મયૂરીબેન દિવાવાલાએ જણાવ્યું કે, અત્યારના યુવાઓ અને જેઓ યુવા અવસ્થામાં પગ માંડી રહ્યા છે તેવા ચિત્રકારો વાસ્તવિક લાઈફને કેનવાસ પર ઉતારી મીનિંગફૂલ થોટ્સ સુરતીઓ સમક્ષ મૂકી રહ્યા છે. પેઇન્ટિંગ કેવું બનાવવું તેની કલ્પના કરી તે કલ્પનાનો જાતે અહેસાસ કરી આર્ટવર્ક તૈયાર કરી 50થી વધારે ચિત્રકારોએ પોતે બનાવેલા 100થી વધુ પેઇન્ટિંગ્સ એક્ઝીબિશનમાં રિસ્કલે કર્યા હતાં. પોતે અહેસાસ મેળવીને ચિત્ર કેનવાસ પર ઉતરતા હોવાથી તેમને એક પેઇન્ટિંગ તૈયાર કરવામાં લગભગ બેથી ત્રણ મહિના લાગ્યા છે.

અમે નવરાત્રીનો છટ્ટો દિવસ એટલે કે આસો સુદ છઠ અને શુક્રવાર છે. સુરત અસહિત સમગ્ર ગુજરાતમાં અત્યારે મા જગદંબાની ભક્તિ અને આરાધનાનો અનેરો માહોલ છવાયેલો છે. આજના આ પવિત્ર દિવસે સુરતના એવા એક પ્રખર દેવીભક્તને યાદ કરવા પડે, જેમના રચેલા મનોહર રાગ-રાગણીના છંદો આજે પણ દેવીમંદિરો અને ઉપાસકોના ઘરોમાં ગુંજી રહ્યા છે. એ ભક્તરાજ એટલે અમીચંદ મોતીચંદ ઝવેરી જૈન પરિવારમાં જન્મેલા અમીચંદ ઝવેરીએ આકરી ગરીબી અને સંઘર્ષો વચ્ચેથી ઊભા થઈને સુરતના અમર દેવીભક્ત તરીકેની ઓળખ બનાવી. ૮૩-૮૪ વર્ષની જૈક વય સુધી, શારીરિક પીડાઓ છતાં, અંબાજી માતાના મંદિરે નવરાત્રીમાં ચંડીપાઠના છંદ ગાવાનો તેમનો ટેક કદી નહોતો તૂટ્યો....

ભક્તરાજ અમીચંદ : અરજ કરી માને શીશ નમાવું ધનભાગ્ય મારું આજે છે...

અમીચંદનો જન્મ વિક્રમ સંવત ૧૯૦૨ના આસો વદ એકમના દિવસે સુરતના આમલીરાન વિસ્તારમાં દશા શ્રીમાળી જૈન વણિક પરિવારમાં થયો હતો. બાળપણથી જ તેમના જીવનમાં દુ:ખોના પહાડ વૃટ્ટી પડ્યા. તેઓ સમજણા થાય તે પહેલાં જ માતા અને કાકી દેવલોક પામ્યા, અને માત્ર પંદર વર્ષની કુમળી વયે પિતા મોતીચંદનું પણ અવસાન થયું. તે સમયના ક્રૂર સામાજિક કુટિયાબોને કારણે પિતાના કારજ પાછળ ઘરબાર ગીરવે મૂકવા પડ્યા અને વ્યાજના ઘોડા દોડવા લાગ્યા. અમીચંદના માથે એક નાના ભાઈ અને બહેનની મોટી જવાબદારી આવી પડી. આર્થિક ભીંસ એટલી હતી કે એક દલાલને ત્યાં અને પછી શારફી પેટ્રોમાં ચિઠ્ઠી-ચપાટી લાવવા-લઈ જવાની સામાન્ય નોકરી સ્વીકારવી પડી. ગરીબી અને સામાજિક દબાણો વચ્ચે આ કિશોરની કમર જાણે ભાંગી ગઈ હતી.

પરિવારને બેઠો કરવા તેમણે ઈચ્છારામ હીરાઘઘુને ત્યાં કામ શીખવાનું શરૂ કર્યું, પરંતુ ઈચ્છારામ હીરાણું કામ શીખવાડતો નહિ. આથી અમીચંદે જાતે જ લુહાર પાસેથી અંગુર અને સરાણ બનાવી, રાત્રે દીવાના અજવાળે તુવેરની દાળ અને કાચના ટુકડા ઘસીને હીરાણું કામ શીખી લીધું. આકરી મજૂરીનો થાક ઉતારવા તેઓ રાત્રે લોક લાવણી (તોરા અને કલગી પક્ષ) સાંભળવા જતા. લોકો લાવણીમાં બિભત્સ ફટાણા ગાતા, પણ અમીચંદે તેના મનમોહક રાગ અને લયને પકડી લીધા. ૧૧ વર્ષની વયે નવાપુરા લાડ શેરીમાં બિરાજમાન મહાલક્ષ્મી માતાજીના મંદિરે તેમણે જવાનું શરૂ કર્યું. અંતરની પીડાને ભક્તિમાં પચોવીને માત્ર ૧૮ વર્ષની ઉંમરે લાવણીના રાગમાં તેમણે માતાજીના છંદો રચ્યા. ત્યારબાદ તેમણે ચંડીપાઠના ૧૩ અધ્યાયોને શાંત, વીર, અત્યુત, અને સૌંદર્ય જેવા વિવિધ રસોમાં ગૂંથીને અજોડ છંદોની રચના કરી, જે સુરતના ભક્તિ ઇતિહાસમાં અમર થઈ ગયા.

માતાજીની અસીમ કૃપાથી અમીચંદ કાકાએ ધંધામાં આર્થિક સમૃદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી. આ ઋણ ચૂકવવા તેમણે ૫૩ વર્ષની ઉંમરે સુરતના

૨૭ વર્ષની યુવાન વયે તેમણે માતાજી સમક્ષ જીવનભર તમામ સ્ત્રીઓને માતા-બહેન સમાન ગણવાની ભીષ્મપ્રતિજ્ઞા લીધી હતી. ૨૩ વર્ષની વયથી શરૂ કરીને ૯૩ વર્ષની વય સુધી તેમણે નવરાત્રીમાં અંબાજી મંદિરે ચંડીપાઠના છંદ ગાવાનો ટેક કદી તોડ્યો નહિ

અંબાજી મંદિરે ચોઘડિયાં વગાડવા માટે એક ‘ટકોટખાનું’ બંધાવ્યું. તેના કાયમી ભિભાવ માટે નીચે ત્રણ દુકાનો બનાવી, જેની મિલકત વિક્રમ સંવત ૧૯૫૫ના આસો વદ દશમ (તા. ૧૪-૧૦-૧૯૫૯)ના રોજ માતાજીના ચરણોમાં અર્પણ કરી.

અમીચંદે મહાકાળી માતાના મંદિરે પૂનમની રાત્રે છંદ મંડળ શરૂ કર્યું, જેમાં ચા-પાણી કે પંખાની પણ સખત મનાઈ હતી અને સંપૂર્ણ ધ્યાન માત્ર ભક્તિમાં જ અપાતું. ૨૭ વર્ષની યુવાન વયે તેમણે માતાજી સમક્ષ જીવનભર તમામ સ્ત્રીઓને માતા-બહેન સમાન ગણવાની ભીષ્મપ્રતિજ્ઞા લીધી હતી. ૨૩ વર્ષની વયથી શરૂ કરીને ૯૩ વર્ષની વય સુધી તેમણે નવરાત્રીમાં અંબાજી મંદિરે ચંડીપાઠના છંદ ગાવાનો પીડાને ભક્તિમાં પચોવીને માત્ર ૧૮ વર્ષની ઉંમરે લાવણીના રાગમાં તેમણે માતાજીના છંદો રચ્યા. ત્યારબાદ તેમણે ચંડીપાઠના ૧૩ અધ્યાયોને શાંત, વીર, અત્યુત, અને સૌંદર્ય જેવા વિવિધ રસોમાં ગૂંથીને અજોડ છંદોની રચના કરી, જે સુરતના ભક્તિ ઇતિહાસમાં અમર થઈ ગયા.

માતાજીની અસીમ કૃપાથી અમીચંદ કાકાએ ધંધામાં આર્થિક સમૃદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી. આ ઋણ ચૂકવવા તેમણે ૫૩ વર્ષની ઉંમરે સુરતના

કેમ બનાવ્યા આવા પેઇન્ટિંગ્સ?

ઘણી ગુણિલીઓને ડ્રોઈંગ કરવાનો શોખ હોય પણ ઘર સાચવવા સમય આપવો પડે એટલે આર્ટિસ્ટ બનાવનું તેનું સપનું અધૂરું રહ્યું હોય એટલે હવે તેઓ આવા મીનિંગફૂલ વિચારોના ચિત્રો બનાવી પોતાનું અધૂરું રહેલું સપનું પૂરું કરી રહી છે, તો કોઈને પોતાના રિચાજ કરવા છે તેઓ રોજિંદા જીવનમાંથી સમય કાઢીને પોતાનો શોખ પૂરો કરવા પેઇન્ટિંગ્સ બનાવવાનું શીખી રહ્યા છે. આ ચિત્રકારોએ પોતાના પેઇન્ટિંગ્સ બનાવવા માટે ઓઈલ કવર, એકેલિક કવર, સોફ્ટ પેસ્ટલ, પેન્સિલ કવરનો તથા મલ્ટી મેટિરિયલનો ઉપયોગ કર્યો છે.

વિસરાયેલો વારસો

તાપી વટે ભીંજાયેલો ભૂતકાળ

વિમ્મી વિષ્ણુ ચેવલી